

VESELIN B. KONATAR

Publicista

Beograd

UDK 355.40

Monografska studija

Primljen: 27.2.2012

Odobren: 31.3.2012

(NE)OBAVEŠTAJNE OPERACIJE KAO AKTI AGRESIJE

Sažetak: Bipolarni svet u kome je sve bilo crno-belo poprimio je nebrojeno nijansi. U takvim uslovima kreiranje događaja najčešće prestaje da korespondira sa stvarnošću, nakon čega ona postaje falsifikat, a virtuelna realnost preuzima primat nad istinskom realnošću. Osnovna poluga moći postaje oružje za masovno uništavanje istine, dok tolerancija prema nepravdi skoro da postaje apsolutna. Na ovaj način osvedočeni zločinci postaju „politički lideri”, „propale” države faktori regionalne stabilnosti, terorističke organizacije - „oslobodilački pokreti”, a kriminalci i teroristi „borci za slobodu”.

Pažljiva analiza svih parametara i nepristrasna naučna evaluacija stvarnih događaja na Kosovu i Metohiji, koji svoj epilog dobijaju stvaranjem tzv. „države Kosovo”, ukazuje da se radi o velikoj, dobro osmišljenoj, politički, ekonomsko, medijski i humanitarno briljantno izvedenoj prevari, čije je posledice teško sagledati. U tom pravcu treba naglasiti da se buduća naučna istraživanja ne mogu obavljati ako se izostavi uloga obaveštajnih službi i agentura zapadnih država u pripremanju balkanskog (albanskog) terorizma. Ta je uloga mnogo dublja i efikasnija nego što se danas može pretpostaviti i dokazati.

Ključne reči: terorizam, obaveštajne službe, specijalne operacije, agresija, Povelja UN

Uvod

Za neke događaje koji su se međusobno lančano nadovezivali tokom XX veka teško se može naći objašnjenje u istorijskoj logici, a još teže ih je smestiti u postojeće međunarodno-pravne okvire. Tako se i „albansko pitanje” našlo van arhiva velikih sila, koje protivno geopolitičkoj realnosti i međunarodnom pravu učestvuju u njegovoj reformatizaciji i rekonfiguraciji.

Ujedno, rešavajući „albansko pitanje” i zaokružujući proces uspostavljanja novog svetskog poretka, srpska pokrajina Kosovo i Metohija je poslužila kao poligon na kojem je razvijana nova doktrina u okviru strategije izazivanja i upravljanja krizama. U konkretnom slučaju reč je o doktrini (zlo)upotrebe terorizma za ostvarivanje geopolitičkih interesa. Dakle, albanski separatizam i terorizam, podržan spolja, poslužio je kao sredstvo podle strategije razbijanja teritorijalnog integriteta Republike Srbije.

Praveći osvrt na najznačajnije istorijske datume vezane za Balkan može se izvesti logičan zaključak da su sva rešenja, uključujući Kosovo i Metohiju, uvek ostavljena u senci prava zapadnih država da naknadno tumače svoje interese i „podobnost” balkanskih država. U prilog ovoj istorijskoj konstanti ide i činjenica da je tvorevina „država Kosovo” nastala zbog strateških interesa zapadnih država, na čelu sa SAD. Ono što je do nedavno bilo pravno, istorijski i moralno nemoguće, postalo je politički neizbežno.

Zašto je to moralo da bude, odgovor prema Slavenku Terziću bi mogao biti sledeći - „... Srbija i srpsko pitanje u celini samo (su) deo opšteg mozaika tzv. „istočnog pitanja” ili „novog istočnog pitanja”, odnosno opšteg pitanja geopolitičkog scenarija prema prostoru od Baltika do Sredozemnog mora – prema Rusiji u celini, prema Bliskom i Srednjem istoku, Crnom moru, Kavkazu i Srednjoj Aziji. Glavni cilj tog scenarija je odbacivanje Rusije od Baltika, od Crnog mora i od Kavkaza, eliminisanje istorijske Rusije” (Terzić, 2010: 42-43). Rađa se sumnja da je u toj velikoj „šahovskoj” igri albanskim separatistima i teroristima namenjena uloga „pešaka”.

Kosovo i Metohija, ne Carigrad, strategijski su ključ Balkana i onaj koji obezbedi dominaciju nad tim teritorijama obezbedio je prevlast na Balkanu – tako je govorio austrijski general Bek (1895), insistirajući da taj prostor po cenu jednog velikog rata mora biti u interesnoj sferi Monarhije. Da je Monarhija pridavala veliki značaj Kosovu i Metohiji vidi se i iz elaborata Ministarstva spoljnih poslova Austro-Ugarske od 9. avgusta 1908. godine u kome se kaže da - Monarhija treba da obezbedi sigurne granice prema jugu, ali „te sigurne granice mi nećemo dobiti ako se ne rešimo da zgrabimo u korenu i ako ne učinimo kraj velikosrpskim snovima budućnosti” (Ćorović, 1992: 143).

Bombardovanje SRJ/Srbije od strane NATO pakta (1999) bila je poslednja etapa davno započete operacije izdvajanja Kosova i Metohije iz sastava Srbije.¹ Sa stanovišta Povelje OUN može se reći da je agresija na Srbiju

¹ U dokumentu strogo poverljive prirode, koji nosi oznaku MC-400, dve zone označene su kao prioritne i od prvorazrednog geostrategijskog interesa za NATO: teritorija bivšeg SSSR i Mediteranski basen, uključujući Balkan. *The Alliance s New strategic concept*, NATO Review, Vol. 39, N. 6/1991, pp 8, 9.

započeta godinama unazad kroz aktivnosti stranih obavještajnih službi, kao supstituta završne vojne okupacije Kosova i Metohije. U tom cilju se albanska „peta” i „šesta” kolona, saglasno kratkoročnim i dugoročnim interesima određenih zemalja, dugi niz godina intenzivno bavila terorističkom delatnošću, sa stepenom autonomnog delovanja koje se nije smelo ukrštati sa interesima zvanične (zapadne) politike, tj. snagama koje iza njih stoje.² Ovakva delatnost obavještajnih službi koje se u svojim tajnim operacijama često koriste i terorističkim metodima³ veoma je rasprostranjena pojava, koja se uklapa u opšte shvatanje američke spoljne politike čiji je cilj, prema rečima bivšeg državnog sekretara za spoljne poslove SAD Medlin Olbrajt – „Da utiče na politiku i akcije drugih država na način koji služi vašim interesima i vrednostima. Sredstva na raspolaganju uključuju sve, od lepih reči do krstarećih raketa. Njihovo mešanje kako treba i sa dovoljno strpljenja je čin diplomatije” (Kovačević, 2007: 368-369).

Iz tih razloga, u situaciji kada nije moguće ostvarivanje spoljnopolitičkih ciljeva legalnim sredstvima (diplomatskim putem) i neisplativosti vojne intervencije (osude javnog mnjenja, velikih troškova i sl), pristupa se provedenoj spoljnopolitičkoj varijanti, tj. izvođenju specijalnih operacija obavještajnih službi, pri čemu principi, činjenice i pravo postaju beznačajni a percepcija i interesi moćnih jedini politički kriterijum. Ako ni to ne uspe, agresija može biti nastavljena i pod plaštom „humanitarne intervencije”.⁴

² Spoljni (međunarodni) terorizam ima dva vida: međudržavni i transnacionalni. Međudržavni terorizam postoji kada organi jedne države organizuju i izvode terorističke aktivnosti protiv druge države ili više država, pri čemu terorističke aktivnosti postaju sredstvo čiste međunarodne politike. (Gaćinović, 2005: 69).

³ „Tajne subverzivno - terorističke operacije obavještajnih službi mogu se definisati kao konspirativne aktivnosti koje stoje između diplomatije i otvorene primjene vojne sile, sa ciljem vršenja političkog uticaja.” (Pašanski, 1987: 130).

⁴ „Još početkom 1996. godine američka agencija za borbu protiv droge DEA detaljno je opisala u svom godišnjem izveštaju balkanski put droge. Dve godine kasnije DEA je saopštila da su kosovski Albanci postali drugi po važnosti krijumčari na balkanskom putu, švercujući heroin poreklom isključivo iz Avganistana. DEA je na svom sajtu imala odeljak koji je detaljno opisivao operacije kosovskih Albanaca u vezi sa krijumčarenjem i trgovinom drogom. Taj odeljak sa sajta DEA nestao je nedelju dana pre početka agresije NATO-a na Jugoslaviju 1999. godine. ... CIA je još 1997. godine poslala u Tiranu ekipu eksperata da modernizuje i reorganizuje albansku tajnu službu SHIK. Zatim je u Tiranu stigla i nemačka tajna služba BND. U vreme dok se formirao OVK na čelu BND-a bio je Hans Jerg Gajger, a njegov zamenik bio je Rajner Keslering, sin generala Luftvafe koji je bombardovao Beograd u Drugom svetskom ratu. Keslering je dobio zadatak da obučava pripadnike OVK u jednoj bazi nadomak Izmira u Turskoj, gde je on još 1978. bio šef lokalne ispostave BND-a.” (Lazanski, 2011: 14).

Akti agresije sa aspekta Povelje OUN

Prema Članu 1. Povelje, četiri osnovna cilja zbog kojih su osnovane OUN su: očuvanje međunarodnog mira i bezbednosti; razvijanje prijateljskih odnosa među narodima, zasnovanih na poštovanju načela ravnopravnosti i samoopredeljenja naroda; ostvarivanje međunarodne saradnje, rešavanje međunarodnih privrednih, socijalnih, kulturnih ili humanitarnih problema, kao i podržavanje i razvijanje poštovanja ljudskih prava i osnovnih sloboda za sve, bez obzira na rasu, pol, jezik i vjeru; i obavezivanje članica da u UN, kao političkom središtu, usklađuju svoje postupke u postizanju tih ciljeva.

Poveljom UN utvrđene su obaveze svih država da se „u svojim međunarodnim odnosima uzdržavaju od pretnje silom ili upotrebe sile protiv teritorijalnog integriteta ili političke nezavisnosti svake države” (Član 2, tačka 4.). Takođe, njome se zabranjuje i UN-u „da se mešaju u pitanja koja se po suštini nalaze u unutrašnjoj nadležnosti svake države” (Član 2, tačka 7.), s tim da to načelo „neće uticati na primenu prinudnih mera predviđenih u glavi VII”, koje se odnose na slučaj „unutrašnjih oružanih sukoba koji ugrožavaju svetski mir i bezbednost”.

Pored Povelje, organi UN-a su i drugim dokumentima zabranjivali mešanje u unutrašnje stvari i suverenitet država. Tako je Generalna skupština UN 21. decembra 1965. godine usvojila Deklaraciju o nedopustivosti mešanja i intervencije u unutrašnje poslove država, u kojoj se, pored ostalog, kaže:

- „1. Nijedna država nema pravo da neposredno ili posredno interveniše iz bilo kojeg razloga u unutrašnje ili spoljne poslove ma koje druge države. Sledstveno tome, zabranjeni su oružana intervencija i svi drugi oblici mešanja ili pokušaja ugrožavanja ličnosti države ili njenih političkih i kulturnih osnova.
2. Nijedna država ne sme da upotrebi ekonomske, političke ili bilo kakve druge mere, ili da podstiče na upotrebu ovih mera, da bi prinudila drugu državu da joj se podvrgne u vršenju svojih suverenih prava ili da obezbedi za sebe bilo kakve prednosti. Isto tako, nijedna država neće organizovati, pomagati, podsticati, finansirati, podstrekivati ili tolerisati subverzivne, terorističke ili oružane aktivnosti usmerene na nasilno svrgavanje režima druge države ili mešanje u građanski sukob u drugoj državi.
3. Upotreba sile da bi se narodi lišili svog nacionalnog identiteta predstavlja povredu njihovih neotuđivih prava i načela intervencije. Svaka država ima neotuđivo pravo da bira svoje političke, ekonomske, socijalne i kulturne sisteme, bez mešanja u bilo kojem obliku od druge države”.

Rezolucijom 2625/XXV Generalne skupštine OUN od 24. oktobra 1970. godine u vezi sa načelima međunarodnog prava o prijateljskim odnosima i saradnji država ponovo je naglašen princip neintervencije, odnosno nemešanja kao značajnog uslova za očuvanje mira i bezbednosti. U Rezoluciji se, pored ostalog, kaže: „Nijedna država niti grupa država nema pravo da interveniše neposredno ili posredno ili iz bilo kojeg razloga u unutrašnje ili spoljne poslove neke druge države. Prema tome, ne samo oružani već i svaki drugi oblik mešanja ili svaka pretnja uperena protiv ličnosti države ili protiv političkih, ekonomskih ili kulturnih elemenata suprotni su međunarodnom pravu. Nijedna država ne može da primeni niti podrži upotrebu mera ekonomske, političke ili svake druge prirode da bi prisilila neku drugu državu da joj se potčini u vršenju suverenih prava, ili da dobije od nje koristi bilo koje vrste. Sve države treba da se uzdrže od organizovanja, pomaganja, podržavanja, finansiranja, podsticanja ili tolerisanja oružanih subverzija ili terorističkih aktivnosti koje imaju za cilj da nasiljem promene režim u drugoj državi, kao i da intervenišu u unutrašnjim sukobima u drugoj državi” (Deklaracija OUN, 1970: 320). Zabrana je sveobuhvatna i odnosi se ne samo na oružanu, već i političku, diplomatsku, ekonomsku i svaku drugu intervenciju, nezavisno od toga da li se izvodi neposredno ili posredno.

U Članu 3. Rezolucije 3314 Generalne skupštine OUN, od 14. decembra 1974. godine, između taksativno nabrojanih akata agresije je i sledeća zabrana: „Upućivanje od strane, odnosno u ime jedne države oružanih bandi, grupa, neregularnih vojnika ili najamnika, koji protiv druge države vrše akte neoružane sile...” (Rezolucija Generalne skupštine OUN, 1974).

U Deklaraciji o nedopustivosti intervencije i mešanja u unutrašnje poslove države, usvojenoj 9. decembra 1981. godine, konstatuje se da je striktno poštovanje principa intervencije i nemešanje u unutrašnje i spoljne poslove suverenih država od suštinskog značaja za održavanje međunarodnog mira i bezbednosti i za ostvarivanje ciljeva i principa Povelje UN. Deklaracijom se utvrđuje „da nijedna država ili grupa država nemaju pravo da intervenišu ili se mešaju u bilo kojem vidu i iz bilo kojih razloga u unutrašnje i spoljne poslove drugih država.”

Principi neintervencije i nemešanja sadrže niz međunarodnih obaveza, prava i dužnosti. Država je obavezna da se uzdrži „od oružane intervencije, subverzije, vojne okupacije ili bilo kakvog oblika intervencije ili mešanja, otvorenog ili prikrivenog, koji su upereni protiv druge države ili grupe država, ili pak od bilo kakvog akta političkog, vojnog ili ekonomskog mešanja u unutrašnje poslove države, uključujući i akte represalija uz upotrebu sile”.

Obaveza je svake države „da se uzdrži od jačanja, podsticanja ili davanja podrške, neposredne ili posredne, pobunjeničkim ili ustaničkim aktivnos-

tima na teritoriji druge države pod bilo kojim izgovorom, ili bilo koje akcije kojom se nastoji razrušiti jedinstvo ili uzdrmati ili srušiti politički poredak drugih država.”

Takođe, dužnost je svake države da „spreči obuku, finansiranje i regrutovanje plaćenika na svojoj teritoriji, ili slanje takvih plaćenika na teritoriju druge države, kao i da dobije olakšice uključujući i finansiranje, opremu i tranzit plaćenika”.

Svaka država je obavezna: „da se uzdrži od zaključivanja sporazuma čija je svrha intervencija ili miješanje u unutrašnje i spoljne poslove trećih država”; „da se uzdrži od klevetničke kampanje, ponižavanja ili neprijateljske propagande radi intervenisanja ili mešanja u unutrašnje poslove drugih država”; i da se u vođenju svojih međunarodnih odnosa na ekonomskom, društvenom, tehničkom i drugim poljima „uzdrži od mera koje bi značile intervenciju ili mešanje u unutrašnje ili spoljne poslove druge države”. To obuhvata, između ostalog, dužnost države „da se ne koristi programom svoje spoljne ekonomske pomoći ili da ne pribegava bilo kakvoj multilateralnoj ili unilateralnoj ekonomskoj odmazdi ili blokadi, kao i da spreči korišćenje transnacionalnih i multilateralnih korporacija pod svojom jurisdikcijom i kontrolom, kao instrumenata političkog pritiska ili prinude protiv druge države, kršeći tako Povelju Ujedinjenih nacija”.

Deklaracijom su utvrđene i sledeće obaveze svake države: da se uzdrži „od eksploatacije i korišćenja prava čoveka kao sredstva za intervenciju u unutrašnje poslove država, vršenje pritiska na druge države ili izazivanje nepoverenja i nereda u državama i između država ili grupa država”; da se uzdrži od „organizovanja, obuke, finansiranja i naoružavanja političkih ili etničkih grupa na svojoj teritoriji ili teritorijama drugih država radi izazivanja subverzije, nereda i nemira u drugim državama”; da se uzdrži „od organizovanja, izazivanja, pomaganja ili učestvovanja u aktima građanskih nereda ili terorističkim aktima u drugoj državi”, „da ne priznaju situaciju stvorenu pretnjom ili silom preduzetim aktima koji su u suprotnosti s principima neintervencije i nemešanja” i dr. (Rezolucija Generalne skupštine OUN, 1974: 349-350).

Uprkos velikom broju dokumenata usvojenih u UN, koji u interesu mira i bezbednosti međunarodne zajednice zabranjuju državama da se mešaju u unutrašnje poslove drugih država, subverzivna (neobaveštajna) dejstva obaveštajnih službi, najčešće, nisu efikasno sankcionisana. Zbog toga ova dejstva, nesumnjivo, predstavljaju jedno od najsigurnijih sredstava za ostvarivanje (spoljno)političkih interesa i ciljeva.⁵

⁵ Vjeruje se da su SAD u skladu sa Poveljom UN definisale nacionalnu bezbednost kao „zaštitu jedne zemlje od svih vrsta spoljne agresije, špijunaže, sabotaže, subverzija, uznemiravanja i drugih neprijateljskih djelovanja”. (Colins, 1973).

Tajne operacije u funkciji ostvarivanja ciljeva spoljne politike

Vodene ličnim interesima, koji se ne završavaju na sopstvenim granicama i interesnim zonama koje se ne poklapaju sa sopstvenom geografijom, neke zemlje su koristeći nesumnjivu moć sebi postavile cilj preuređenje sveta po meri vlastitih kriterijuma. Najčešće to realizuju sledećim aktivnostima: a) diplomatsko-političkim; b) obaveštajnim (subverzivnim)⁶; c) vojnim i d) kombinovanim (diplomatske, subverzivne, vojne). Bez obzira o kojoj vrsti aktivnosti se radi obaveštajne službe su jedan od nezaobilaznih instrumenata za kreiranje i sprovođenje spoljnopolitičkih odluka države. Dosadašnja praksa pokazuje da države koje su izvodile specijalne operacije uz pomoć obaveštajnih službi, ma koliko surovo ili flagrantno kršile postulate na kojima se zasnivaju međunarodni odnosi, nikada nisu doživele oštru osudu ili sankcije od strane UN. Upravo je iz tih razloga unutrašnja konfliktna situacija u mnogim zemljama stvorena uspešnim izvođenjem ovakvih operacija.⁷

Pošto unutrašnjim interesima države pripada suštinska uloga u kreiranju i realizaciji specijalnih (neobaveštajnih) operacija obaveštajnih službi, može se zaključiti da one predstavljaju složen proces realizacije unutrašnjih interesa države na domaćem i/ili međunarodnom planu, primenom specifičnih, prevashodno konspirativnih metoda i radnji specijalizovanih organa države (obaveštajne i bezbednosne službe) i najšireg spektra ilegalnih (nezakonitih) delatnosti u situaciji nemoći legalnih aktivnosti (politike i diplomatije) da te interese ostvare i neisplativosti vojne intervencije (zbog osude javnog mnjenja, velikih troškova i sl). Dakle, specijalne operacije obaveštajnih službi predstavljaju složen proces, koji u sebi sadrži sve karakteristike obaveštaj-

⁶ Pod subverzijom (lat. – prevrat, razaranje, rušenje) se podrazumeva „složeni oblik institucionalnog nasilja koje karakteriše indirektna i direktna primena sile, odnosno nastojanje i realizacija maksimaliziranog prodora takvih globalnih ideoloških, ekonomskih i kulturnih obrazaca i odnosa po ukupan profil društva i bitnih društvenih i privrednih usmerenja, sve do načina individualnog i kolektivnog življenja, koji omogućavaju realizovanje strateškog cilja nosilaca subverzije u odgovarajuće pore društva – objekta subverzivne penetracije” (Simeunović, 1989: 134).

⁷ U knjizi Marka Zipezauera pod naslovom *Najveći uspesi CIA*, autor navodi njena četrdeset dva „najveća” uspeha, odnosno načine njihovog ostvarivanja. Poslednji od njih obrađen je pod nazivom „Jugoslavija”, a odnosi se na ulogu CIA u razbijanju prethodne Jugoslavije. U uvodu knjige autor naglašava da je najveća zabluda u verovanju da se glavne operacije CIA odnose na prikupljanje podataka, zbog čega i jeste potrebno postojanje snažnih obaveštajnih službi. Međutim, uprkos njenom imenu, glavna svrha postojanja CIA jeste – i uvek je bila izvođenje tajnih („pokrivenih”) operacija, koje sačinjavaju ekonomsko ratovanje, montiranje izbora, atentate, pa čak i genocid” (Zepezauer, 1997: 13).

ne organizacije koja izvodi operaciju i spoljne politike sistema u kome obaveštajna organizacija institucionalno egzistira.⁸

U američkoj literaturi „prikrivene akcije obuhvataju proces navođenja jedne vlade na određeni kurs putem tajnih operacija na vojnom, političkom, ekonomskom, propagandnom i naučno – umetničkom području, uz totalno ignorisanje pravnih i etičkih standarda” (Avramov, 1999: 21), a izvršnom naredbom br. 13470 predsednika SAD iz 2008 godine tajne akcije se definišu kao jedno od najmoćnijih američkih spoljnopolitičkih sredstava.⁹ Savremena definicija tajnih operacija (tajna modifikovana upotreba sile i ubeđivanja) koju je prihvatila CIA je da su to - „bilo koje tajne operacije ili aktivnosti određene za ostvarivanje uticaja na strane vlade, organizacije, pojedince ili događaje u podršci spoljnoj politici SAD-a” (Fain, 1997: 675).

Najznačajnije karakteristike tajnih obaveštajnih operacija su: nepoštovanje etičkih, moralnih i pravnih normi na kojima se zasniva međunarodni poredak; urušavanje tradicionalnih vrednosti države-žrtve; manipulisanje javnim mnjenjem, tj. zloupotreba sredstava javnog informisanja; fizičko uklanjanje nepodobnih protivnika; organizovanje i finansiranje terorističkih kolektiviteta i izvođenje terorističkih akata kada se proceni da je vreme za izazivanje krize, ili njihovo intenziviranje do stepena koji otvara vrata za primenu spoljne intervencije i sl.¹⁰

Školski primer faznog izvođenja specijalnih operacija

Specijalnim operacijama obaveštajnih službi se postižu strateško-politički rezultati, te se zbog svoje složenosti uvek izvode u više faza. Ukoliko je cilj operacije izazivanje oružane pobune, prvoj fazi (koja obuhvata stvaranje oslonca u zemlji - objektu obaveštajnog interesovanja) uvek prethode raznovrsna neoružana specijalna dejstva. Naime, ukoliko u zemlji-žrtvi pos-

⁸ Prema Džefriju Ričelsonu, „prikrivene akcije” obuhvataju: 1) savete i obaveštenja; 2) subvencionisanje pojedinaca; 3) finansijsku podršku i tehničku pomoć političkim partijama ; 4) pomoć privatnim organizacijama, uključujući radnička udruženja (sindikati) i privatne firme; 5) tajnu („prikrivenu”) propagandu; 6) obuku pojedinaca; 7) ekonomske operacije; 8) paravojsne ili političke akcione operacije namenjene za rušenje novog režima ili podršku novom režimu; i 9) pokušaje atentata.

⁹ Executive Order 13470 of July 30, 2008: Further Amendments to Executive Order 12333, United States Intelligence Activities, U.S. Federal Register, Vol. 73, No. 150, August 4, 2008, pp. 45325 – 45342.

¹⁰ U *New York Review of Books* od 30. decembra 1971. godine bila je citirana jedna od retkih izjava Ričarda Helmsa, nekadašnjeg direktora CIA, izrečena u „Nacionalnom klubu štampe”. Opravdavajući tajne operacije CIA, on je rekao: „Vi treba da nam vjerujete. Mi smo časni ljudi” (Agee, 1975: 8).

toji pobunjenički ili teroristički subjekt, neposredni izvođači u prvoj fazi uspostavljaju kontakt sa njim ili ga konstituišu ako ne postoji. Prvu etapu uspostavljanja kontakta sa pobunjeničkim ili terorističkim elementima, ili njihovo stvaranje, karakteriše njegovo sveobuhvatno osnaživanje (obaveštajno, propagandno, finansijsko, vojno i sl) do nivoa koji garantuje nastavak operacije. Neposredni izvođači specijalnih operacija obaveštajnih službi (obaveštajni timovi, timovi vojnih ili policijskih specijalnih snaga, snage emigracije iz zemlje-žrtve i dr), jačanje odabranog pobunjeničkog subjekta ostvaruju realizacijom raznovrsnih mera na svojoj teritoriji, teritoriji zemlje-žrtve i teritoriji trećih zemalja (Mijalkovski i Konatar, 2010: 179 - 180).

Pokazalo se da u konfliktnim međunarodnim odnosima i eventualnom ratu emigracija može uvek da posluži kao baza za regrutovanje špijuna, terorista, obaveštajaca, policijskih organa i sl. Tako je bilo i sa albanskom emigracijom. Njihove veze sa obaveštajnim službama Zapada datiraju iz perioda pre Drugog svetskog rata, čvrsto su izgrađene za vreme rata (prvo sa italijanskom obaveštajnom službom, potom nemačkim „Abverom”, a zatim i sa engleskom obaveštajnom službom), da bi svoju kulminaciju doživele tokom agresije NATO pakta na SRJ. Albanske emigrantske organizacije, posebno njihove rukovodeće strukture, su u stranim obaveštajnim službama našle oslonac za realizaciju svojih planova, a obaveštajne službe u njima agenturu spremnu da bespogovorno izvršava naloge. Od ispunjavanja naloga zavisi stepen tolerancije, pomoći i podrške delovanju i ostvarivanju ciljeva emigracije, koji su uvek ograničeni interesima zemalja pod čijom se kontrolom nalaze. Dakle, svi oblici delovanja albanske emigracije bili su u funkciji i pod kontrolom stranih obaveštajnih službi, i zato se može reći da u istoriji nije bilo sličnog primera da je neka emigracija tako efikasno korišćena u subverzivnim aktivnostima i funkciji ostvarivanja planova Zapada. Veći deo emigranata je prošao specijalne logore (u Albaniji¹¹, Turskoj, Iranu, Nemačkoj...), u kojima je započeto njihovo grupisanje i selekcija od strane obaveštajnih službi, a istovetnu obuku su prolazili i albanski ekstremisti sa Kosova i Metohije, juga Srbije i Crne Gore. Jozef Bodanski u svom izvještaju pod naslovom „*Italija postaje iranska baza za terorističke aktivnosti*”, objavljenom 1998.

¹¹ Ekonomska i vojna moć Albanije bila je neuporedivo manja od moći Jugoslavije (Kraljevine i komunističke), međutim, rukovodstvo te zemlje je duboko promišljenim i neprekidnim tajnim aktivnostima, čiji su nosioci prvenstveno bile njene obaveštajne službe, uspevalo da sistematski pokreće, održava, podstiče i osnažuje ekstremizam i terorizam među pripadnicima albanske nacionalne manjine u Jugoslaviji. Neopreznost i nesnalaženje rukovodstva Jugoslavije u vezi sa nužnom odsutnom odbranom vitalnih državnih vrednosti od te specifične agresije, pored ostalog, doveli su do toga da su prikrivene neobaveštajne delatnosti Albanije u srpskoj Pokrajini Kosovo i Metohija sukcesivno kulminirale u oružanu pobunu 1912 – 1921, 1944/45, 1968, 1981, 1990. i 1998. godine (Mijalkovski, 2009: 131).

godine u časopisu *Strateška politika*, kaže: „Do kraja 1997. Teheran je finansirao, obučavao i naoružavao pripadnike takozvane „OVK”. Promet oružja i ljudstva preko Albanije značajno je uvećan. Bitno je da je prvobitna ideja Teherana da na Kosovu zaštititi muslimansku manjinu evoluirala sada do ideje o muslimanskoj državi od Tirane do Sarajeva. To je čak obznanjeno kao vitalni muslimanski interes na ovim prostorima. I pored subverzivnih dejstava stimulišu se i brojni drugačiji načini borbe. U jesen 1997. godine vođstvo Irana naredilo je vrhovnoj komandi Pazdarana (Iranska revolucionarna garda) da sprovede program snabdevanja kosovskih Albanaca velikim količinama oružja i druge vojne opreme. ... Brojni pripadnici ove organizacije obučavaju se u vojnim logorima u Iranu, a sve vreme su nastavljene isporuke naoružanja kosovskim Albancima. Tako je Iran bio na najboljem putu da uspostavi, vojničkim rečnikom rečeno, mostobran na Kosovu” (Tomić, 2000: 191-192).

Gregori Kopli u svom intervjuu dnevnom listu *Politika*, od 13. maja 1999. godine, tvrdi da su administracija bivšeg predsednika SAD Bila Klintonu i nemačka vlada aktivno podržavale „OVK” od 1992. godine, snabdevajući je oružjem i obaveštajnim podacima, obučavajući njihove pripadnike i, što je najvažnije, obezbeđujući im značajnu političku podršku. Novinar *New York Times-a*, Kris Hedžis, izveštavajući leta 1998. godine iz Vučidola u Severnoj Albaniji, kaže: „Porodično sedište ranijeg albanskog predsednika Sali Beriše, koji je sišao sa vlasti prošle godine, postalo je baza UČK. ... Trgovina oružjem, finansirana od strane Albanaca i iz Švajcarske, pojačala je pozicije Beriše. ... Gospodin Beriša gleda na borbe na Kosovu kao na sveti rat. ... za njega „albanska nacija” ne obuhvata samo Albaniju, već i Kosovo i zapadnu Makedoniju, gde Albanci čine većinu” (Elzeser, 2006: 118). Vezu zapadnih obaveštajnih službi sa „Oslobodilačkom vojskom Kosova” rasvetljavaju i mnogi drugi autori (Mišel Čosudovski, Brus Hofman...).

Druga etapa specijalne (subverzivne) operacije obaveštajne službe koja za cilj ima stvaranje kriznog žarišta (tj. izazivanje oružane pobune) počinje sa izvođenjem selektivnih terorističkih akata i stvaranjem pretpostavki da prerastru u pobunu širih razmjera protiv legitimnih vlasti u državi - objektu napada. Izvršiocima ove etape su pripadnici terorističko-pobunjeničkog subjekta (posredne snage – terorističke organizacije u zemlji ili ubačene iz inostranstva), kojim država/države nosilac/nosioci specijalne operacije obaveštajne službe pruža(ju) političku i svaku drugu vrstu pomoći. Stvarni nosilac/nosioci specijalne operacije (obaveštajna služba zemlje agresora ili više njih) posredstvom direktnog izvršioca ključnih sadržaja operacije postavlja ultimativne zahtjeve državi-žrtvi. U ovoj fazi se uključuju i mediji, koji postaju saučesnici ili promoteri terorističkih akata, stavljajući sav svoj potencijal u službu glorifikacije „oslobodilačkih” ciljeva i (ne)djela.

Važno je napomenuti da dosadašnja praksa pokazuje da, kao po pravilu, pokreti na koje SAD imaju odlučujući uticaj i čije se aktivnosti uklapaju u američke strategijsko-političke projekcije dobijaju kvalifikaciju „oslobodilački”, što podrazumeva svu međunarodnu pomoć i podršku, koja svoj legitimitet nalazi i u dokumentima OUN. U takvoj situaciji zemlja - žrtva je osujećena legalnog i legitimnog prava da se na svojoj teritoriji bori protiv terorizma.¹² Međutim, u situacijama kada se radi o pokretima koji se ne uklapaju u američke političke projekcije, pogotovu ako su im suprotstavljeni, dobijaju kvalifikativ - teroristički. Situacija na Kosovu i Metohiji predstavlja eklatantan primer takvog pristupa.¹³ Dakle, potvrđuje se teza da kada je definisanje terorizma u pitanju - „problem je u definiciji problema” (Vajt, 2004: 10).

Postojanje problema u definisanju terorizma može se videti i u okviru institucija jedne iste države, kao npr. SAD. Američki Federalni istražni biro definiše terorizam kao - „nezakonitu upotrebu sile ili nasilja protiv ljudi i imovine, sa ciljem da se zaplaši ili na nešto prisili neka vlada, civilno stanovništvo ili bilo koji segment vlade ili stanovništva, da bi se postigli neki politički ili društveni ciljevi” (Gaćinović, 2005: 46). Stejt department istu pojavu vidi kao - „unapred smišljeno, politički motivisano nasilje koje se čini protiv neborbenih ciljeva od strane subnacionalnih grupa ili tajnih agenata, a koje obično ima za cilj delovanje na određeni auditorij” (Gaćinović, 2005: 46). Ministarstvo odbrane SAD ima nešto drugačije mišljenje – „terorizam je nezakonita upotreba sile ili nasilja, ili pretnja silom ili nasiljem uperena protiv pojedinaca ili nečije imovine da bi se izvršila prisila ili zastrašila vlada ili društvo, a u mnogim slučajevima da bi se postigao neki politički, verski ili ideološki cilj” (Gaćinović, 2005: 46). Zbog svega ne iznenađuje činjenica da danas postoji više od 150 različitih definicija terorizma.

¹² U Izveštaju saradnika SDB Republike Srbije pod pseudonimom „Jastreb” od 18. juna 1997. godine se kaže: „...Kosovo je određeno kao „prva kaznena mera”. Ovde je definitivno (misli se na Ameriku, n.a.) sazrelo saznanje da Kosovo nikako neće moći da ostane deo Srbije u bilo kojoj formi. Jedino je nejasno u kom trenutku i u kom kontekstu će do ove operacije odvajanja doći... Da li će proces ići mirnim putem ili na bazi delovanja „Oslobodilačkog pokreta Kosova” zavisice od trenutne situacije i opštih okolnosti u Evropi i svetu. Ukoliko bi reakcija srpskih vlasti na odvajanje Kosova bila nasilna, tj. dovela do upotrebe policije i vojske velikih razmera, treba očekivati primenu najoštrijih sankcija i drugih mogućih mera, uključujući i vojnu.” (Mijatović, 2001: 5-7).

¹³ Sve zapadne države su znale za činjenicu da se na Kosovu i Metohiji nalazi veliki broj pripadnika terorističke mreže „Al kaida”, koji su tamo formirali svoje logističke i finansijske baze. Jedan od rukovodilaca ogranaka ove organizacije za Balkan, bivši šef albanske tajne policije Baškim Gazideda, lično je imenovan od strane Bin Ladena, dok je jedan od komandanata OVK za vreme sukoba na Kosovu i Metohiji bio Muhamed Zavahiri, brat sadašnjeg lidera „Al kaide” Ajmana al Zavahirija.

Ako napadnuta država ispuni sve ispostavljene zahteve znači da je njen nosilac postigao krajnji cilj. U takvoj situaciji posredne snage (obaveštajna služba zemlje/zemalja agresora) čija je uloga ključna, učvršćuju svoj položaj i prisustvo na terenu. U slučaju odbijanja zahteva sledi eskalacija nasilja i vojna intervencija protiv „agresora”, koja se zasniva na unapred pripremljenom scenariju¹⁴ i, kako je govorio bivši ministar inostranih poslova Velike Britanije Robin Kuk, „našem zajedničkom uverenju da oživljavanje (srpskog, n.a.) fašizma, kojemu smo svedoci na Kosovu, nema mesta u modernoj Evropi. NATO je rođen posle poraza fašizma i genocida u Evropi. NATO neće dozvoliti da se ovaj vek završava trijumfom fašizma i genocida” (Hjum, 2001: 48).

Iz svega navedenog se zaključuje da neobaveštajne (subverzivne) operacije obaveštajnih službi prema Povelji UN predstavljaju akte agresije, kojima je Republika Srbija intenzivno izložena dugi niz godina.

„Država Kosovo” – izvor regionalne nestabilnosti

Prema Frensisu Fukujami, kraj hladnog rata ostavio je buljuk propalih i oslabljenih država od Balkana do Kavkaza, Bliskog istoka, Centralne i Južne Azije. (Fukujama, 2007: 8). Slabe ili propadajuće države krše ljudska prava, izazivaju humanitarne katastrofe, prouzrokuju masovne imigracione talase, napadaju svoje susede i skrivaju teroriste. U takve države Fukujama ubraja i Kosovo (Fukujama, 2007: 106).

Skrivajući svoje geopolitičke interese i ciljeve iza priče o novom geopolitičkom i bezbednosnom poretku zapadne države su, stvarajući tvorevinu pod nazivom „država Kosovo”, pokrenule lanac bezakonja, kršenja ljudskih prava, razaranja i (u)kidanja nacionalnih država, uništavanje životne sredine... itd. Argumenti sile su uzdignuti iznad argumenata prava, koje je stavljeno u službu davanja legitimiteta sili, bez obzira na vrstu i cilj, a cilj, prema direktoru izraelskog Instituta za odbranu u Jerusalimu je bio „... razaranje Srbije i uklanjanje njenog uticaja na Balkanskom poluostrvu” (Avramov, 1997: 45).

Međutim, uzimajući u obzir neskrivene težnje većine Albanaca, opravdano je pitanje – da li stvaranje tvorevine pod nazivom „država Kosovo” predstavlja prvi korak ka stvaranju „Velike Albanije” ili „Prirodne Albanije”,

¹⁴ Svoj potpis na završetak „kosovskog scenarija” je stavio američki diplomata Vilijem Voker, koji pripada najužem krugu eksperata CIA za izvođenje tajnih operacija. Iskonstruisani „masakr nad nedužnim civilima” u Račku predstavljao je medijski upotrebljiv događaj ne kome se temeljila odluka o vojnoj intervenciji protiv SRJ/Srbije.

u čemu, prema najnovijim izjavama, imaju podršku SAD i EU?! Da je to jasno profilisan krajnji politički cilj nazire se i iz zakletve pripadnika terorističke „OVK”, koja glasi: „Zaklinjem se da ću kao pripadnik Oslobođilačke vojske Kosova ratovati za oslobodjenje okupiranih teritorija Albanije i njihovo ujedinjavanje, ... ne žaleći pri tom ni svoj život”. Lako se uočava da se ova zamisao ostvaruje uz pomoć onih država koje su i ranije ratovala protiv Srbije i u čijoj zoni strateških interesa se Balkan oduvek nalazio. Upravo je njihova pomoć suštinska karakteristika velikoalbanske strategije i doktrine, a terorizam instrument za ostvarivanje geopolitičkih aspiracija spoljnih mentora i albanskog velikodržavnog projekta.

Posledice stvaranja propale „države Kosovo”

Stvaranje tvorevine pod nazivom „država Kosovo” predstavlja najveći bezbednosni i politički izazov ne samo za Republiku Srbiju već i za širi region, prevashodno Crnu Goru, Makedoniju i Grčku. Jasno je da aspiracije i apetiti albanskih separatista nijesu utoljeni stvaranjem ove tvorevine, koja počiva na strahovitoj kampanji nasilja, terora, terorizma i etničkog čišćenja nealbana. Slaba ekonomska podloga koja se, uglavnom, zasniva na donacijama, slabe i neizgrađene državne institucije, velika stopa kriminalizacije i korupcije društva, snažne paramilitarne formacije u čijim je rukama stvarna vlast, suštinski nedostatak međunarodne kontrole i davno započeta ideja stvaranja „Velike Albanije”, nose ogromnu opasnost od ove „propale države”, koja se po principu spojenih sudova može prelići na susjedne zemlje.

Kako bi se izbegli negativni psihološki efekti pri pominjanju „Velike Albanije” taj termin je zamenjen terminom „Prirodna Albanija”, koji u osnovi počiva na istoj ideji objedinjavanja svih područja na kojima žive Albanci. Ova ideja prema Koči Danaju (direktoru Instituta za regionalne prognoze, predsedniku Liste za Prirodnu Albaniju i bivšem savetniku dva albanska premijera - Fatosi Nanoa i Pandelji Majka) ima podršku SAD. Da je to tako, Danaj se poziva na preambulu ustava Republike Albanije, u kojoj stoji da se - kao zakonito prihvata ujedinjenje Albanaca u jednu državu, protiv čega SAD nikada nijesu izrazile negodovanje, jer one, po Danaju, u Albancima imaju glavnog saveznika u Evropi. Kako bi se čitava stvar ubrzala planirano je da se obrate Međunarodnom sudu pravde u Hagu, sa zahtevom za revidiranje Londonske konferencije (1913.) i Berlinskog kongresa (1878), u cilju ispravljanja „istorijske greške” prema Albancima.¹⁵

¹⁵ Prema pisanju crnogorskog dnevnog lista *DAN*, od 20. 07. 2011. godine, impliciranje zahteva za reviziju crnogorskih teritorija od strane Republike Albanije ne prestaje, uprkos tome što

Priznajući nezavisnost i pomažući u stvaranju tzv. „države Kosovo” Zapad je balkanski region pretvorio „barutanu”, prepuštajući „piromanima” da se staraju o njenoj bezbednosti.

Zaključak

U sferi nevojnih operacija razrađuju se i usavršavaju razne metode izazivanja i upravljanja „kontrolisanog haosa”, posebno u zemljama koje podležu socijalno-političkom „pročišćavanju”. Tako se u strategiji sukoba niskog intenziteta osavremenjuju nekonvencionalna dejstva u kojima terorizam, kao najdrastičniji oblik političkog nasilja, zauzima jedno od najvažnijih mesta. Treba istaći da ma kako moćni bili teroristički projekti ne mogu biti ostvareni ličnim naporima fanatika. Potrebni su analitičari koji imaju veze sa tajnim službama, „vojnici”, finansijski centri i, na kraju, „vrhovni vođa” koji upravlja sudbinama svih tih analitičara, finansijera, instruktora, kurira i izvršilaca terorističkih akata. Taj „vrhovni vođa” je, najčešće, najamni menadžer (ili više njih) neke od moćnih obaveštajnih službi, čijoj je agresiji Republika Srbija izložena dugi niz godina a kulminaciju doživljava prevođenjem Kosova i Metohije iz statusa sastavnog dela države Srbije u zaseban državni entitet, u kome se čitav politički život odvija u tesnoj sprezi s kriminalno-terorističkim grupama.

Stvoreni civilni mirnodopski sistem bezbednosnih snaga sastavljen od kriminalno-terorističkih struktura „OVK” ne pokazuje znake transformacije odnosa prema Srbima i ostalim nealbancima. Čak ni prisustvo međunarodnih institucija ne garantuje njihovu ličnu i imovinsku bezbednost. Kriminal i terorizam, kao strukturno usađene pojave, predstavljaju neotklonjiv faktor političkih odnosa u tvorevini pod nazivom „država Kosovo”, čime ona postaje ključna determinanta geostrateških procesa ne samo na Balkanu.

Eventualno neispunjena politička nadanja, loše ekonomsko stanje, velika nezaposlenost, neizgrađene institucije, visok stepen frustriranosti i uticaja radikalnih islamskih elemenata, klanovski sukobi uzrokovani podelama novostečenih poluga moći i dr., prestankom spoljašnje kontrole stvaraju vakuum u političkom prostoru koji bi mogao generisati nove konflikte i biti izvor ugrožavanja regionalne bezbednosti. Međutim, na putu ostvarenja svojih

je Crna Gora priznala nezavisnost Kosova. Ovaj list je preneo delove iz aktuelnog albanskog udžbenika geografije za četvrti razred Srednje škole u kome se nalazi mapa teritorija na koje Albanci polažu „istorijsko pravo”, a one obuhvataju - delove Srbije, Crne Gore, Makedonije i Grčke, koje su prema autorima udžbenika, Periklji Ćirazu, Dhimiter Doki i Aslanu Puški, sve do 1912. godine bile deo geoetničke, kompaktne celine Albanije.

geopolitičkih interesa za Zapad su takvi rizici, za sada, prihvatljivi. Igrajući značajnu ulogu u trasiranju tog puta albanske kriminalno-terorističke formacije su nagrađene tzv. „državom Kosovo”, što je stepenica ka stvaranju „Velike” ili „Prirodne” Albanije”. No, Pandorina kutija nasilja na Balkanu i Evropi i pored stvaranja tzv. „države Kosovo” nije zatvorena.

Literatura:

1. Avramov, Smilja (1997): Položaj Srba u geopolitičkim zamislima velikih sila. U: Zbornik: *Geopolitička stvarnost Srba*, Institut za geopolitičke studije, Beograd.
2. Avramov, Smilja (1999): Prikrivene akcije u strategiji Sjedinjenih Američkih Država, *Vojno delo*, Vol.1, str. 21.
3. Agee, Philip. (1975): *CIA – Dnevnik agenta*, Globus, Zagreb.
4. Bergner, T. Jeffrey (1995): *Supersile Novog Svetskog Poretka*, Beograd.
5. Bjukenen, Alen (2008): Od Nirnberga do Kosova: Moralnost nezakonite reforme međunarodnog prava. U: *Humanitarne vojne intervencije*. Službeni glasnik, Beograd.
6. Vajt, R. DŽ. (2004): *Terorizam*, Alexandria Press, Beograd.
7. *Velika Albanija – zamisli i moguće posledice* (1998): Institut za političke studije, Beograd.
8. Wendt, Alexander (1999): *Social Theory of International Politics*, Cambridge University Press, Cambridge.
9. Gaćinović, Radoslav (2005): *Terorizam*, Draslar partner, Beograd.
10. *Grada međunarodnog javnog prava* (prva knjiga) (1968): Novi Sad: „Dnevnik”.
11. Glennon, J. Michael (1999): „The New Interventionism: the Search for a Just International Law”. U: *Foreign Affairs* 78, 3.
12. Deklaracija OUN o načelima međunarodnog prava o prijateljskim odnosima i saradnji država, 2625/XXV, od 24. 10. 1970. godine
13. Executive Order 13470 of July 30, 2008: Further Amendments to Executive Order 12333, United States Intelligence Activities, U.S. Federal Register, Vol. 73, No. 150, August 4, 2008.
14. Elzeser, Jirgen (2006): *Kako je džihad stigao na Balkan*, Jasen, Beograd.
15. Zepezauer, Mark (1997): *Th CIA,s Greatest Hits*, Odonian Press, Tucson, Arizona.
16. Kisindžer, Henri (1999): *Diplomatija* (knjiga I), VERZALpress, Beograd.
17. Kovačević, Živorad (2007): *Amerika i raspad Jugoslavije*, IP „Filip Višnjić”- Fakultet političkih nauka, Beograd.
18. Konstantinović, Zoran (1996): *Mesto Srba u srednjoevropskom krugu kulture, Evropa i Srbi*, Beograd
19. Colins, John, M.(1973): *Grand Strategy*, Annapolis, Md.

20. Mijalkovski, Milan (2009): *Obaveštajne i bezbednosne službe*, Službeni glasnik, Beograd.
21. Mijalkovski, J. Milan, Konatar, B. Veselin (2010): *Neobaveštajna rovarjenja obaveštajaca*, Prometej, Novi Sad.
22. Mijatović B. Z.: Poverljiv izveštaj našeg špijuna „Jastreba” iz Amerike: prva kaznena mera biće Kosovo, *Nedeljni Telegraf*, 10. januar 2001.
23. Pašanski, Milan (1987): *Savremene kamikaze*, NIRO „Književne novine”, Beograd.
24. Rieff, David (2002): *A Bed for the Night: Humanitarianism in Crisis*, Vintage, London.
25. Jeffrey T. Richelson (1989): *The U.S. Intelligence Community* (Second edition), Ballinger Publ. Co. Cambridge, Mass.
26. Simeunović, Dragan (1989): *Političko nasilje*, Radnička štampa, Beograd.
27. Terzić, Slavenko (2010): Evroatlanski prodor na Istok. U: *Srbija i NATO: Za i protiv*, Akademija za diplomatiju i bezbednost, Beograd.
28. Tomić, Duško (2000): *Kosovski levijatan - NATO agresija i razaranje multietničkog društva*, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd.
29. The Alliance s New strategic concept. *NATO Rewiew*, Vol. 39, N. 6/1991.
30. The White House Executive Order – United States Foreign Intelligence Activities, White.
31. Ćorović, Vladimir (1992): *Odnosi između Srbije i Austro-Ugarske u XX veku*, Beograd.
32. Hjum, Mik. (2001): Nacifikovanje Srba, od Bosne do Kosova. U: *Mediji i kosovska kriza*, Beograd.
33. Hofman, Brus (2000): *Unutrašnji terorizam*, Narodna knjiga - Alfa, Beograd.
34. Fain, G. Tyrus (1997): *The intelligence Community: History, Organization, and Issues*, R.R.Company, New York, 1977.
35. Fukujama, Frensis (2007): *Gradenje država*, „Filip Višnjić,,, Beograd.

(NON)INTELLIGENCE OPERATIONS LIKE ACTS OF AGGRESSION

Summary: Bipolar world in which everything was mostly black and white assumed countless hues. In these circumstances the creation of events mostly ceases to correspond to reality and then it becomes a false, and a virtual reality takes the advantage over a genuine reality. The fundamental power lever becomes the weapon for massive truth destruction, while the tolerance for injustice becomes almost absolute. In this way proven evil doers become 'political leaders', 'destroyed' countries become factors of regional stability, terrorist organizations become 'liberation movements', and criminals and terrorist 'freedom fighters'.

An accurate analysis of all parameters and unbiased expert evaluation of the real events in Kosovo and Metohija, that got their epilogue with creation of the so-called 'State of Kosovo', points out that it is all about a big, well conceived, politically, economically, medium and humanitarian perfectly performed fraud, whose consequences are hard to be perceived at the moment. In regard to that, it should be emphasized that the further expert researches can not be done excluding the role of intelligence agencies and secret services of the western countries for preparation of the Balkans (Albanian) terrorism. That role is much more complexed and more efficient than it could be supposed and proved nowadays.

Key words: terrorism, intelligence agencies, special operations, aggression, UN Charter